

14.09.2021

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

**GÜNLÜK BASIN
ÖZETLERİ**

**14 Eylül 2021
Salı**

RESMİ GAZETE'DE BUGÜN

14 Eylül 2021 Salı

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

YÖNETMELİKLER

- Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü İnfaz ve Koruma Memuru Unvanına Atanacaklarda Aranacak Sağlık Şartları Yönetmeliği
- Hükümlü ve Tutukluların Ödüllendirilmesi Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Hükümlü ve Tutukluların Ziyaret Edilmeleri Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Ölçü ve Ölçü Aletlerinin Tamir ve Ayarını Yapacak Kişilere Verilecek Yetki Belgesi Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Taksimetre Muayene Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

YARGI BÖLÜMÜ

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

- Anayasa Mahkemesinin 16/6/2021 Tarihli ve 2018/27524 Başvuru Numaralı Kararı

Ticaret Bakanlığı 9 ildeki 10 hâlde eş zamanlı fiyat denetimi yapacak

Ticaret Bakanlığı Rehberlik ve Teftiş Kurulu Başkanlığı, aşırı fiyat artışlarını soruşturmak üzere 9 ildeki 10 toptancı halinde denetim yapacak.

Ticaret Bakanlığı Rehberlik ve Teftiş Kurulu Başkanlığı, aşırı fiyat artışlarını soruşturmak üzere bugün, İstanbul, Ankara ve İzmir'in de bulunduğu 9 ildeki 10 toptancı halinde denetim yapacak.

Bakanlıktan yapılan açıklamada, Ticaret Bakanı Sayın Mehmet Muş'un talimatları ile Bakanlık Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı'nın denetim başlattığı belirtilerek, "Üreticiden tüketiciye tedarik kanallarının takip edilmesi, kayıt dışı işlemlerin tespiti, tarımsal ürün piyasalarında gerçekleşen aşırı fiyat artış iddialarını soruşturmak üzere denetimler başlatmıştır." denildi.

9 büyükşehirdeki 10 toptancı halinde gerçekleştirilecek denetimler eş zamanlı olarak başlarken, Bakanlık, denetimlerin bu tarihlerle sınırlı olmadığını kaydetti.

1. İstanbul Büyükşehir Belediyesi Toptancı Hali Bayrampaşa Şubesi
2. İstanbul Büyükşehir Belediyesi Toptancı Hali Ataşehir Şubesi
3. Bursa Büyükşehir Belediyesi Toptancı Hali
4. Ankara Büyükşehir Belediyesi Toptancı Hali
5. Aydın Büyükşehir Belediyesi Toptancı Hali
6. İzmir Büyükşehir Belediyesi Toptancı Hali
7. Antalya Büyükşehir Belediyesi Toptancı Hali
8. Adana Büyükşehir Belediyesi Toptancı Hali
9. Mersin Büyükşehir Belediyesi Toptancı Hali
10. Samsun Büyükşehir Belediyesi Toptancı Hali

Chatham'dan endişe veren gıda kıtlığı raporu

Türkiye'de olduğu gibi tüm dünyada da kuraklık ve iklim değişikliğine bağlı diğer gelişmeler gıda güvenliği açısından büyük riskler yaratıyor. Araştırma kuruluşu Chatham House son hazırladığı raporda 2050 yılına kadar karbon emisyonlarının ciddi düzeyde düşürülmemesi durumunda gıda ürünlerinde verimin üçte bir oranında gerileyeceğini öngördü.

Chatham House'un hazırladığı bir rapora göre, gıda tedarikçileri iklim değişikliğinin hava sıcaklıklarında yükselişe ve sellerde artışa neden olması ile birlikte, artan dünya nüfusuna yetişmekte zorluk çekiyor.

Araştırma kuruluşu Chatham House, temel gıda ürünlerinin veriminin, önümüzdeki 10 yıllık dönemde emisyonların kayda değer bir şekilde düşürülmemesi durumunda, 2050 yılına kadar yaklaşık üçte bir oranında düşebileceğini ve tarım kesiminin küresel talebi karşılayabilmek için yaklaşık yüzde 50 daha fazla gıda ürünü yetiştirmek durumunda kalabileceğini kaydetti.

"Gıda fiyatlarında artış trendi sürecek"

Gıda fiyatları halihazırda, pandemi döneminde tedarik zincirinde meydana gelen aksaklıklar ve aşırı hava koşulları dolayısıyla 10 yılın en yüksek seviyesi yakınında seyrediyor. Buğday fiyatları yaz döneminde büyük ihracatçıların bazılarındaki mahsul kayıpları nedeniyle güçlü bir şekilde arttı. Chatham House raporu, iklimden kaynaklanan zorlukların bu trendini koruyacağını işaret ediyor.

Raporun baş yazarı Daniel Quiggin, yaptığı değerlendirmede, "Tüm temel gıda ürünlerinin fiyatlarında önemli yükselişler bekleyebiliriz. Ayrıca dünyanın bazı kesimlerinde kıtlık olmasını da bekliyoruz" dedi.

Finansal İstikrar Komitesi toplandı

Finansal İstikrar Komitesi, Hazine ve Maliye Bakanı Lutfi Elvan başkanlığında toplandı.

Hazine ve Maliye Bakanı Lutfi Elvan, Twitter'dan Finansal İstikrar Komitesi'nin toplandığını duyurarak, "Toplantıda finansal sektörün görünümü, risk ve fırsatlar ile makro ihtiyati tedbirlere ilişkin değerlendirmelerde bulunduk" ifadelerini kullandı.

Toplantıya, Hazine ve Maliye Bakan Yardımcısı Şakir Ercan Gül, Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanı İbrahim Şenel, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Başkanı Prof. Dr. Şahap Kavcıoğlu, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu Başkanı Mehmet Ali Akben, Sermaye Piyasası Kurulu Başkanı Ali Fuat Taşkesenlioğlu, Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumu Başkanı Türker Gürsoy, Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu Başkanı Fatin Rüştü Karakaş ve Finansal Piyasalar ve Kambiyo Genel Müdürü Hakan Ertürk de katıldı.

Cumhurbaşkanı Erdoğan'dan yatırımcılara çağrı

Cumhurbaşkanı Erdoğan, Şişecam'ın Polatlı fabrikası açılışında, "Türkiye'yi yatırımcılar için cazip bir ülke haline getirdik. Türkiye'nin potansiyeline inanan, ekonomimize güvenen tüm yatırımcılarımızın yanında durmayı sürdüreceğiz" ifadelerini kullandı.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Şişecam Polatlı Fabrikası Yeni Üretim Hattı Açılış Töreni'nde yaptığı konuşmada, 1935 yılında üretim serüvenine başlayan Şişecam'ın cam sektöründe bugün ülkenin en prestijli markalarından biri olduğunu belirtti. Düz cam, cam ev eşyası, cam ambalaj ve cam elyafı gibi alanlarda 4 kıtada 14 ülkede üretim yapan Şişecam'ın 150 ülkeyi aşan ihracatıyla küresel bir oyuncu olduğunu ifade eden Erdoğan, yaklaşık 12 bin kişiye istihdam sağlayan Şişecam'ın dünyada cam ev eşyasında ilk üçte, cam ambalaj ve düz camda ilk beşte yer aldığını söyledi. Erdoğan, Şişecam'ın 86 yıldır istikrarlı şekilde artan pazar payının, firmanın üretime, ihracata ve sağlıklı büyümeye verdiği önemi de gösterdiğini ifade etti.

Bugün resmi açılışını yapılan Polatlı Üretim Tesis'i'nin Şişecam'ın küresel vizyonunun yeni bir halkasını oluşturduğuna dikkati çeken Erdoğan, "Bursa, Kırklareli, Mersin ve Ankara'da üretim yapan firmamız 1 milyar liralık bu ilave yatırımla düz cam üretim kapasitesini 2 milyon tona çıkarmıştır. Bu tesis 540 bin tonluk hacmiyle Avrupa'nın en büyük düz cam üretim üssü olmasının yanında 315 insanımıza da ilave istihdam sağlamaktadır. Cama dayalı ürünlerin inşaattan otomotive, elektronikten savunma sanayisine hemen her alanda kullanımının yaygınlaştığı düşünüldüğünde, bu tesisin ülkemiz ekonomisi için taşıdığı önem çok daha iyi anlaşılacaktır. Kendi otomobilini, kendi uçağını, kendi uçak gemisini geliştiren Türkiye'nin cam ürünlerine yönelik talebi

de düzenli olarak artıyor. Özellikle güneş paneli camlarıyla sağlık endüstrisinde kullanılan yüksek nitelikli camlar bunların başında geliyor. Biz her stratejik üründe olduğu gibi nitelikli cam ürünlerinde de talebin kendi iç piyasamızdan karşılanmasını arzu ediyoruz." ifadelerini kullandı.

"Şişecam'ın Ar-Ge çalışmalarına yaklaşık 124 milyon lira kaynak aktardık"

Erdoğan, Şişecam'ın engin tecrübesi, ileri teknolojisi, kalifiye personeli ve güçlü kapasitesiyle bu eksiği giderebileceğine inandığını dile getirdi. Şişecam'ın bilim, teknoloji ve tasarım merkezinde yürüttüğü Ar-Ge faaliyetleriyle dinamizmini korumasının takdire şayan olduğunu anlatan Erdoğan, şunları söyledi:

"Cam yüzeylerdeki virüs ve bakterilere karşı geliştirdiği teknolojiyle firmamız bu alanda oyun değiştirici bir rol üstleniyor. Geri dönüşüm projeleriyle de yeşil ekonomiye katkı sağlayan Şişecam'ın atılımlarını, zirvede kalma iradesinin güçlü bir işareti olarak görüyorum. Bu süreçte devletimiz de verdiği desteklerle Şişecam'a sahip çıkmıştır. Şişecam'ın yaptığı Ar-Ge çalışmalarına yaklaşık 124 milyon lira kaynak aktardık. Firmamız adına bugüne kadar 3 milyar 856 milyon lira tutarında 20 adet teşvik belgesi düzenledik. Şu an içinde bulunduğumuz bu fabrika için iki adet yatırım teşvik belgesi düzenleyerek 751 milyon liralık yatırımın önünü açtık. Devletimizden aldığını fazlasıyla milletimize geri veren Şişecam dünya çapındaki üretim ağıyla bu destekleri ziyadesiyle hak ettiğini göstermiştir."

Yatırımcılara davet

Erdoğan, "Bu ülkede taş üstüne taş koyan, üreten, ihracat yapan, insanımıza istihdam sağlayan her sanayicinin başımızın üstünde yeri vardır. Özel sektörü ekonomik büyüme ve kalkınmanın lokomotifini gören bir iktidar olarak bundan sonra da Türkiye'nin potansiyeline inanan, ekonomimize güvenen tüm yatırımcıların yanında durmayı sürdüreceğiz." şeklinde konuştu.

Şişecam Polatlı Düz Cam Üretim Tesis'i'nin ülkeye kazandırılmasında emeği geçen herkesi tebrik eden Erdoğan, tesisin ülke sanayisine ve sektöre hayırlı olmasını diledi, diğer firmaları da ülkedeki yatırım imkanlarını değerlendirmeye davet etti.

DEVA lideri Babacan: Seçimi açık farkla kazanmak gerekiyor

DEVA lideri Babacan, "Türkiye'nin önünde tek bir parlamenter sistem hedefinin olması lazım. 'İktidar nasıl değişecek, bırakır mı?' diyorlar. Seçimle değişecek. Seçim günü geldiğinde açık bir farkla seçim kazanılırsa hiç kimse bir şey yapamaz. Açık farkla kazanmak gerekiyor seçimi. Uç uca olursa kırk türlü oyun olabilir. İstanbul'da olmadı mı?" dedi.

Demokrasi ve Atılım (DEVA) Partisi Genel Başkanı Ali Babacan, FOX TV'de katıldığı Çalar Saat programında İsmail Küçükkaya'nın sorularını yanıtladı.

Babacan, şunları söyledi:

"Güçlendirilmiş parlamenter sistem isteyen partilerle yakın bir diyalog içindeyiz. Bundan sonraki süreçte biraz da iş birliği aşamasına geçilmesi gerektiğini düşünüyoruz. Hiçbir parti parlamenter sisteme kendi başına götürebilecek meclis aritmetiğine sahip olmayacak. Parlamenter sistem isteyen partiler vatandaşımızın karşısına çıkarken beş, altı ayrı sistemle çıkarsa bunun güven açısından çok ikna edici olacağı kanaatinde değiliz. Türkiye'nin önünde tek bir parlamenter sistem hedefinin olması lazım.

'İktidar nasıl değişecek, bırakır mı?' diyorlar. Seçimle değişecek. Bu milletin feraseti ve bu ülkenin köklerindeki demokrasi iradesi çok kuvvetli. Bu iradenin önünde kimse duramaz. Seçim günü geldiğinde açık bir farkla seçim kazanılırsa hiç kimse bir şey

yapamaz. Açık farkla kazanmak gerekiyor seçimi. Uç uca olursa kırk türlü oyun olabilir. İstanbul'da olmadı mı?

"Bir ayda biter"

Ekonomiyle ilgili kurumları ayağa kaldırmamız bir aydır. İç işleyişini yeniden yapılandırmak, dürüst ve ehil kadroları işin başına koymak, bağımsız olması gereken kurumların tam bağımsızlığını sağlamak maksimum bir ayda biter. Gençlere 'Rahat nefes alın, sosyal medyada istediğinizi paylaşın, kimse sizi paylaşımlarınızdan dolayı yargılamayacak'; gazetecilerimize 'Hiçbir gazeteciye eleştirel yazdığı, çizdiği, konuştuğu için işten kovdurmayacağız' diye hükûmetin ilk gün yapacağı açıklama dahi ülkeye bir nefes aldırır. Adalet ve hukuk konusunda sağlam duracak bir iktidar kurulduğu gün bu ülkeye oluk oluk para akmaya başlar.

"200 liralık banknot 123 dolardı, bugün 23 dolar"

Hayat pahalılığı yirmi yılın en kötü noktasında. Gıda enflasyonu yuvarlayarak söylüyorum, yüzde 30. TÜİK'in açıkladığı rakam. En çok zam gıda ürünlerinde. 2009 yılında 200 liralık banknot tedavüle çıktı. Değeri 123 dolardı. Bugün 23 dolar. Vatandaşın cebindeki para pul olmuş durumda. Satın alma gücü hızla düştü, düşüyor.

Milli gelirimizi 3608 dolardan 2008 yılında 11.018 dolara çıkarttık. 2013'te 12.582 dolara ulaştık. Hükûmetin şu andaki 2023 hedefi bizim 2008'de ulaştığımız millî gelirin altında. Bu, Türkiye'nin fakirleşmesinin en somut göstergesi. Bu bir felaket. Zirve yıllarda orta gelir tuzağından korkuyorduk. Çünkü hukuk ve eğitim alanında Türkiye zayıf gidiyordu. Zirve yıllarındaki başarının kaynağı Sayın Erdoğan'sa, Türkiye'nin millî eğitimde de en azından bir dönem başarılı olması gerekirdi.

"Tek araç faiz"

2002'den 2018'e kadar Merkez Bankası'nın piyasa müdahalesiyle sattığı dövizin toplamı 8 milyar dolar. 2019'un başından 2020'nin sonuna kadar 130 milyar dolar sattı. 8 milyar doların tamamı açık, şeffaf. 2019 martındaki yerel seçimlerinden önce akılları sıra döviz kurunu sakın götürüp Merkez Bankası faizini belli bir noktada tutmak için kendilerine göre bir cinlik yapmışlar. Merkez Bankası'nın net rezervi eksiye düştüğü için döviz kontrol edilemezle alakalı tek araç faiz. Faizi yüksek tutarak kuru belli noktada tutabiliyor. Yoksa niye Sayın Erdoğan faizi düşürmüyor? Merkez Bankası yüzde 19 faizi yüzde 10'a indirirse ertesi gün kur öyle bir sıçrar ve kurdaki artış enflasyonu öyle bir vurur ki buna da cesaret edemiyorlar."

Hazine, 2,25 milyar dolar borçlandı

Hazine ve Maliye Bakanlığı, Ekim 2028 ve 2033 vadeli dolar cinsi çift dilim tahvil ihracında toplam 2.25 milyar dolar borçlandı.

Hazine ve Maliye Bakanlığı'nın 2028 ve 2033 vadeli dolar cinsi çift dilim eurobond ihracı 2.25 milyar dolar borçlanma ile tamamlandı.

Refinitiv servislerinden IFR'da yer alan habere göre, 2028 vadeli ihraçta ilk getiri beklentisi %5.95'ten %5.75'e revize edilmişti. İhraçta nihai getiri %5.7 olurken borçlanma 750 milyon dolar oldu.

İhraçlardan 2033 vadelide ise yaklaşık %6.75 olarak açıklanan ilk getiri beklentisi %6.55'e revize edilmişti. İhraçta nihai getiri %6.5 oldu. Hazine bu ihraçla 1.5 milyar dolar borçlandı.

Hazine yılbaşından beri yaklaşık 10 milyar dolar ile 2021 hedefini de bu ihraçlarla tamamlamış olacak.

Hazine geçen yıl uluslararası sermaye piyasalarından 8.75 milyar dolar borçlanma gerçekleştirdi. Bu tutar Hazine'nin 9 milyar dolar olarak açıkladığı tahmine yakın gerçekleşti. Hazine'nin 2021 tahmini ise 10 milyar dolar seviyesinde.

Hazine bugünkü ihraç öncesi uluslararası piyasalardan yılbaşından beri 6 milyar dolar ve 1.5 milyar euro tutarında borçlanma gerçekleştirmişti. Bugünkü 2.25 milyar dolar ihraçla birlikte toplam borçlanma da 10 milyar dolar oldu.

Hazine yılın ilk ayında çift dilim ihraçla 3.5 milyar dolar, Haziran ayı ortasında sukuk ihracı ile 2.5 milyar dolar ve Haziran ayı sonunda 1.5 milyar euro borçlanmıştı.

İhracı Citi, JPMorgan ve SocGén yönetti.

Tahviller arasında 2028 vadeli yeniden ihraç edilirken 2033 vadeli ise ilk defa ihraç edildi.

AKP'den bir laiklik vurgusu daha

AKP Sözcüsü Ömer Çelik dikkat çeken açıklamalarda bulundu...
AKP Sözcüsü Ömer Çelik, MYK Toplantısı devam ederken önemli açıklamalarda bulundu. Ömer Çelik'ten, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın Atatürk'ün "**Hattı müdafaa yoktur, sathı müdafaa vardır**" mesajıyla bugün bir konuşma yapmasının ardından bir laiklik vurgusu daha geldi.

Diyanet İşleri Başkanı Ali Erbaş'ın laiklik ve Atatürk karşıtı açıklamalarına yönelik ifadeler kullanan Çelik, "**Laiklik prensibinin Anayasa'da korunması gerektiğini düşünüyoruz. Hiçbir şekilde laikliğin anayasadan çıkmasını AK Parti olarak istemiyoruz**" demesi dikkat çekti.

AKP Sözcüsü bu açıklamalarıyla AKP Eski Milletvekili Resul Torun'a da yanıt vermiş oldu. Torun dünkü Star gazetesi yazısında laikliğin Anayasadan çıkarılması gerektiğini savunmuştu.

AKP'li Resul Torun o yazısında, "**90 senedir dindarlara hayatı zehir etmeye çalışanların ve toplumu İslam'dan uzaklaştırmaya çalışanların tek gerekçeleri laiklik. İşte tam da bu sebeple istismarı önlemek için laiklik ilkesi tüm çağdaş ülkelerde olduğu gibi ya anayasadan çıkarılmalı ya da istismarı engelleyecek netlikte tarif edilerek yer almalıdır. Yoksa bu zihniyetin, ellerine geçen ilk fırsatta 28 Şubat benzeri uygulamalara teşebbüs etmekten ve toplumu germekten çekinmeyeceği anlaşılmaktadır. Demedi demeyin!**" ifadelerini kullanmıştı.

LAİKLİK TARTIŞMASI

Çelik'in açıklamaları şöyle:

Sayın Resul Tosun'un da Engin Özkoç'un ifadelerine katılmıyoruz. Laiklik prensibinin Anayasa'da korunması gerektiğini düşünüyoruz. Hiçbir şekilde laikliğin anayasadan çıkmasını AK Parti olarak istemiyoruz. Türkiye'nin bu konudaki tecrübesi Cumhuriyet'in ideali kadınların kamusal alana çıkmasıdır. Sırf okumak isteyen kız çocukları okul kapılarından çevrilmiştir. AK Parti göreve geldiği ilk andan itibaren laiklik prensibini korumuştur. Cumhuriyet tarihinden yaşanan pek çok olay. 28 Şubat'ta o işleri yapanları laikliği istismar ederek bunları yapıyorlardı. Laikliğe karşı odak olmak üzerine açılan davaların çoğu laiklikle ilgili değil laikçilikle ilgiliydi. Asıl buradaki sıkıntı laiklik bağlamından çıkarılarak laikçiliğe çevrilerek Türkiye'nin demokrasisinin zedelenmesidir. Hem laiklik prensibinin korunarak değerlendirilmesi gerektiğini özgürlükçü anlamda iade ediyoruz. Bu memleket bu yüzden çok acı çekmiştir. Bunun Anayasa'dan çıkarılmasını söylemek de ağır bir ifadedir. Bunun her zaman doğru olduğunu söylemek de Türkiye'nin siyasi tarihidir. FETÖ'nün hedef aldığı şeylerden biri aynı zaman da laiklikti. O gece demokrasi korunduğu gibi Türkiye demokratik laik olma prensibi de korunmuştur.

MISIR İLE İLİŞKİLERE DAİR DİKKAT ÇEKEN SÖZLER

Mısır ile Türkiye arasında yeniden başlayan diplomatik görüşmelere ilişkin de konuşan Ömer Çelik, **“Herkesin bahsettiği Irak, Libya, Suriye Doğu Akdeniz'deki temel yaklaşımları ortaya koyduğu, ortaklıkların nasıl güçlendirilebileceği ayrılıkların nasıl giderilebileceğinin yapıldığı toplantılardır”** dedi.

FOX MUHABİRİNİN TOPLANTIYA ALINMAMASI

Burada durumları kişiselleştirmemeye çalışıyoruz. Bazılarının takıntılı bir şekilde ağır ifadeleri olsa da biz bunu kişiselleştirmemeye çalışıyoruz. Buradaki yalanlardan bir tanesi burayı düzenli izleyen biri değildir. 3-4 ayda bir buraya gelen biridir. Buraya her geldiğinde de toplantıya alınmaması ya da soru sorulmaması gibi durum söz konusu değildir. Buradaki sorun kuralların uyulmamasıdır. Bu muhabir arkadaş uyarıldığında sorun çıkmıştır. Hatta FOX yönetimine de iletilmiştir. Bu muhabirin şahsi davranışlarıyla ilgili bir problemdir. Bunu getirip daha sonra ana haber bülteninde FOX'un kurumsal yapısına yönelik söylüyor. O bizim aldığımız kararı da eleştirebileceksiniz ama kamuoyuna doğru bilgi vereceksiniz. Rahatlıkla arayıp burayı sorabilirsiniz. Diğer muhabir arkadaşla hiçbir problem yaşanmamıştı. Bir kurumsal meseleyi ifade ediyor. Bunların gazetecilikle alakası ne var. Kurumsal bir mesele değildi bir muhabirin kişisel davranışlarına yönelik bir durumdu.

Bu kanal yayını yaptı istediğini söyleyebilir. Sözcü'den Deniz Zeyrek çıkıp bir yazı yazıyor. Yazı baştan aşağı kişisel saldırı. Kendileri demokratmışta biz güvenlikçiymişiz. Bir röportajımız yayınlanmıştı. Benim Kültür ve Turizm Bakanlığımız zamanında. Devlet Operada bir yazı çıktı. Biz 'Bu haber yalandır' dedik. Olmayan bir sözden bahsedip başka kanaldan yaşanan bir durumu girerek, tamamen

14.09.2021

kişiselleştirmeye çalışıyorlar. Cevap veremeyeceğimiz bir soru yok. Biz belli bir sınırdan duruyorsak sanmasınlar ki bu bir zaaftır.

Basın özgürlüğü diğer konularda burada Türkiye'nin geçmişinden beri basın özgürlüğü konusunda yapılan tartışmalar. Kimlerin bu kabusun gönüllü propaganda eylemcisi olduğunu görüyor. O zor zamanlarda dimdik durarak milletin demokrasisine sahip çıkanların gayet işlerini yapmaya devam ederken bu süreçlerin içinde olmayanlar seslerini çıkarıyor. Buradaki her kurumun bir takım kurallara uyması gerekir. Üzerine çok yayın yapıldı, konuşuldu. Bazı siyasetçi arkadaşlarımız da önünü bilmeden böylesi bir yanlış tutum aldılar.

Mansur Yavaş'a Dünya Belediye Başkanı ödülü

2021 Dünya Belediye Başkanı Başkent Ödülü, Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı Mansur Yavaş'a verildi.

Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı Yavaş, “şeffaf yönetim” uygulamaları ve “Ankara’yı Avrupa ve Asya’nın büyük başkentlerine eşit bir metropol inşa etme” vizyonu ortaya koyması, “toplumun yoksul ve dezavantajlı kesimlerini destekleyen çalışmaları” nedeniyle City Mayors Foundation (Belediye Başkanları Vakfı) tarafından verilen ‘2021 Dünya Belediye Başkanı Başkent Ödülü’nün sahibi oldu.

World Mayor ekibinin yaptığı açıklamada, “Dünya Belediye Başkanı Başkent Ödülü, Türkiye’nin Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı Mansur Yavaş’a Avrupa ve Asya’nın büyük başkentlerine eşit bir metropol inşa etme çabası ve vizyonu nedeniyle verildi” denildi.

18 aday arasından birinci oldu

Uluslararası Şeffaflık Derneği ve İnsani Geliştirme Vakfı tarafından da daha önce şeffaflık ödülüne layık görülen Yavaş, 21 ülkeden 32 belediye başkanının aday gösterildiği ‘World Mayor’ aday listesinde bulunan Türkiye’de tek, Asya’da ise dört belediye başkanından biri olmuştu.

Finale kalmasının ardından kendisine oy verenlerin gönderdiği soruları yanıtlayan Başkan Yavaş, 18 başkent belediye başkanı arasından birinci olarak ‘2021 Dünya Belediye Başkanı Başkent Ödülü’ne değer bulundu.

14.09.2021

Sosyal medyadan teþekkür etti

Mansur Yavaş sosyal medya hesaplarından, 2021 Dünya Belediye Başkanı Başkanlık Ödülü'ne layık görüldüğünü ifade ederek, "2021 Dünya Belediye Başkanı Başkanlık Ödülü'nü kazanmanın mutluluğunu yaşıyoruz. Size hizmet etme fırsatını bana sunduğunuz için teþekkür ediyorum." diye konuştu.

Raflardaki, etiketlerdeki fahiş fiyatlar nasıl düşürülecek?

Ali Ekber YILDIRIM

14 Eylül 2021 Salı

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, geçen cuma, Kahramanmaraş'ta katıldığı toplu açılış töreninde "İnşallah enflasyonu da en kısa sürede kontrol altına alarak, raflardaki, etiketlerdeki fahiş fiyat artışlarının da önüne geçeceğiz" dedi.

Marketlerde, raflarda fahiş fiyat artışı olduğunu Cumhurbaşkanı da kabul ediyor. Bu önemli. Fahiş fiyatların önüne geçmek için öncelikle nedenlerini doğru tespit etmek ve buna uygun çözümler getirmek gerekiyor.

Yaklaşık 3 yıl önce soğan depolarına yapılan baskınları hatırlıyorsunuz. O zaman da fahiş fiyata karşı tanzim satış çadırları kurulmuş, soğan depoları basılmış, soğan üreticileri, satıcıları "terörist" ilan edilmişti.

Sonra ne oldu?

Soğan ithalatında yüzde 49.5 olan gümrük vergisi sıfırlandı. Soğan ithalatı ve depo baskınları ile fiyatlar düşürülmeye çalışıldı. Geçici bir süreyle fiyatlar kiloda 20-30 kuruş düştü. Bu uygulamalarla çiftçi üretimden kaçtı ve üretim azalınca fiyatlar yeniden yükseldi. Fiyat yükselince çiftçi soğan ekimine yöneldi bu kez üretim çok artınca soğan elde kaldı. Toprak Mahsulleri Ofisi, geçen Nisan-Mayıs ayında depolarda çürümeye başlayan soğan ve patatesi almak zorunda kaldı. Soğandan zarar eden çiftçi üretimden vazgeçince tekrar fiyatlar yükselecektir.

Denetimle, yasayla fiyatlar düşürülemez

Uyguladığınız ekonomi politikası, tarım politikası yanlışsa, istediğiniz kadar depo baskını yapın, denetimleri artırın, polisiye yöntemlerle fiyatları düşüremezsiniz. İyi işleyen bir sisteminizin, politikanızın olması gerekir.

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın açıklamalarından sonra, Ticaret Bakanlığı hızlıca marketlerde, yaş meyve ve sebze toptancı hallerinde fiyat denetimine başladı. Dün (13 Eylül 2021) eş zamanlı olarak 10 büyükşehirdeki yaş meyve ve sebze toptancı hallerinde denetimler başlatıldı.

Ticaret Bakanlığı'ndan yapılan açıklamada şöyle deniliyor: "Ticaret Bakanı Mehmet Muş'un talimatları ile Bakanlık Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı, üreticiden tüketiciye tedarik kanallarının takip edilmesi, kayıt dışı işlemlerin tespiti, tarımsal ürün piyasalarında gerçekleşen aşırı fiyat artış iddialarını soruşturmak üzere denetimler başlatmıştır. Söz konusu denetimler kapsamında, Ticaret Bakanlığı müfettişlerince 13.09.2021 tarihinde, aşağıdaki listede belirtilen, 10 büyükşehirde bulunan toptancı hallerinde eş zamanlı olarak denetimler gerçekleştirilecek olup, ilgili denetimler sadece bu tarih ile sınırlı olmayıp, kamu yararı gözetilerek titizlikle ve sürekli olarak devam edecektir."

Denetimlerin yapıldığı toptancı halleri ise şunlar: İstanbul Bayrampaşa ve Ataşehir, Bursa, Ankara, Aydın, İzmir, Antalya, Adana, Mersin ve Samsun Büyükşehir Belediyesi Toptancı Hali.

Marketler Yasası neden çıkarılmıyor?

Ticaret Bakanlığı geçmişte olduğu gibi bu seferde göstermelik olarak denetimler yapacak, bir kaç market ve tüccara ceza kesecek ve sorun çözülmüş gibi yapacak. Oysa sorunun kaynağı market ve toptancı halleri değil ki. Elbette özellikle marketlerin gıda piyasasındaki egemenliği, istedikleri gibi fiyat belirlemeleri, piyasayı istedikleri gibi yönlendirmeleri, aşırı kar uygulamaları var. Bunu önlemek için yıllardır konuşulan market yasası neden çıkarılmıyor?

Hükümet, 2010 yılında Hal Yasası'nı çıkarırken fiyatların yüzde 25 düşürüleceğini iddia etmişti. Hep söylüyorum, yazıyorum; yasa çıkarmakla, denetim yapmakla fiyatları düşüremezsiniz.

Hal Yasası başta olmak üzere yıllardır çıkarılan yasalarla küçük esnaf yok edilirken, üreticiler zincir marketlerin insafına terk edilirken, zincir marketlere önemli imtiyazlar tanındı. Gıda sistemi köylere kadar giren zincir marketlere teslim edildi. Üretim değil, ithalat ve tüketimin artırılmasını destekleyen bir sistem kuruldu. Bugün köylerde üretim yapan çiftçiler bile birçok ürünü marketten, pazardan alıyor.

Sorun yanlış tarım politikasında

Ekonomide, tarımda uygulanan yanlış politikaların sonucu etiketlere fahiş fiyat olarak yansıyor. Tarım politikanızın odağına üretim yerine ithalatı koyarsanız, gıda sisteminizi köylere kadar giren zincir marketlere teslim ederseniz, çiftçinin üretim yapmasını engellerseniz ve gittiğiniz her ülkeden "biz sizden et alalım, tarım ürünü

alalım" dersiniz, dış ticaret politikanızı ithalatı destekleme eksenine oturtursanız kusura bakmayın ama fahiş fiyatları kendi ellerinizle etiketlere yazmış oluyorsunuz.

Bu sistem değiştirmeden iki memuru markete, pazara, sebze haline göndererek yapacağınız denetimle fahiş fiyatları düşüremezsiniz.

Fahiş fiyatlardan şikayet eden Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'a Tarım ve Orman Bakanlığının yayınladığı "Tarımsal Veriler" ile ilgili şu tablolar sunuluyor mu?

Bakanlığın verileri fahiş fiyatın gerekçelerini çok net olarak ortaya koyuyor. Nedir o veriler?

Girdideki fiyat artışı ürün fiyatındaki artışın 3-4 katı

Tarım ve Orman Bakanlığı'nın 2021 Temmuz ayı verilerine bakıldığında çiftçinin kullandığı en önemli girdilerden gübrede, Temmuz 2020'den Temmuz 2021'e kadar olan dönemde fiyat artışı yüzde 148,36 ile yüzde 85,92 oranında artış gösterdi. Amonyum sülfat %21 gübrenin tonu 2019 yılında ortalama 1219 lira iken, 2021 Temmuz ayında 2 bin 650 liraya yükseldi. Son bir yıllık artış yüzde 120,28. DAP gübresinin tonu aynı dönemde 2 bin 654 liradan 6 bin 60 liraya çıktı. Son bir yıldaki fiyat artışı yüzde 148,36. Üre gübresindeki bir yıllık fiyat artışı yüzde 121,58.

Bunlar, Tarım Bakanlığı'nın yayınladığı resmi veriler. Piyasada fiyat artışının bunun çok üzerinde olduğunu hepimiz biliyoruz.

Aynı dönemde yine Tarım ve Orman Bakanlığı'nın üretici fiyatlarındaki son bir yıldaki artışa bakıyoruz; buğdayda yüzde 32.89, arpada 50.79, mısırdaki 43.59, çeltikte 6.90, nohutta 38.0, kuru fasulyede 8.17, yeşil mercimekte 7.54, kırmızı mercimekte 58.97, pamukta 41.70, soyada 77.73, şeker pancarında 12.50, domateste 0.56, zeytinde 11.45, inek sütünde 24.42 oranında artış kaydedildi. Patateste fiyat son bir yılda yüzde 13.04, kuru soğanda yüzde 9.64, fındıkta ise üretici fiyatında yaklaşık yüzde 1 gerileme yaşandı.

Hayvancılık yapanlar için yem fiyatlarındaki artış aynı dönemde yüzde 69 ile yüzde 49.5 oranında artış gösterdi.

Bu verilere bakıldığında tarımsal girdi fiyatlarındaki artış çok yüksek. Tarımsal ürün fiyatlarındaki artış girdilere göre 3-4 kat daha düşük. Bir yandan da gümrük vergileri sıfırlanarak ithalata kapılar sonuna kadar açılıyor. Bu şartlarda tarımsal üretim sürdürülebilir mi? Etiketlerdeki fiyat artışı önlenebilir mi?

Ne yapmalı?

Özetle, yapılması gereken, üretimden başlayarak sofraya kadar olan zincirdeki sorunları bir bütün olarak ele almak ve kronik hale gelen sorunlara çözüm üretmektir.

Bu sorunların en başında yüksek girdi fiyatları, çiftçinin para kazanamaması, pazarlama zincirindeki sorunlar nedeniyle ürünün tüketiciye pahallı ulaşması. Ürün kayıpları. İklim değişikliğine bağlı felaketler. İthalatın yarattığı tahribat. Üretici örgütlenmesinin yetersizliği. Bu sorunların tümünü kapsayacak bütüncül bir politikanın oluşturulması ve kararlılıkla uygulanması ile soruna çözüm bulunabilir

Fiyatları düşürmek için 10 yılda neler yapıldı?

Etiketlerdeki fahiş fiyatları düşürmek için birçok adım atıldı. Ama, asıl atılması gereken adımlar atılmadığı için sorun büyüyerek devam ediyor. Bugüne kadar gıda fiyatlarını düşürmek için atılan adımları kısaca hatırlayalım:

1. Fiyatları en az yüzde 25 düşürecek diye 2010 yılında Hal Yasası çıkarıldı. Marketlere üreticiden doğrudan ürün alma yetkisi verildi. Gıda piyasası zincir marketlere teslim edildi. Fiyatlar düşmediği gibi, bugün fiyat artışının sorumlusu olarak görülen marketlere göstermelik denetimlerle fiyatları düşürmeleri isteniyor.
2. Fiyatı artan her ürünün gümrük vergisi sıfırlanarak ithal edildi. Türkiye ithalat cenneti oldu, ama fiyatlar düşmedi. Üretim düştükçe daha çok ithalat yapıldı. Ülke ithalat sarmalına girdi
3. Hal komisyoncularının fiyatı artırdığı, komisyonculuk kaldırılırsa fiyatın düşeceği iddia edildi. Kısa zamanda bunun da yanlış olduğu, komisyonculuk kaldırılırsa ürünü üreticiden tüketiciye ulaştırılamayacağı anlaşılınca yasa değişikliği askıya alındı.
4. İnanılması zor, fakat: "Hans'a ucuz ürün satacağımıza, Hasan ucuza yesin. Yani, ihracatın önünü keselim, başka ülkelere ihraç edeceğimize kendi yurttaşımıza ucuza yedirelim." denildi. İhracatı engelleyerek gıda fiyatlarının düşürülmesi bile denendi, ama olmadı.
5. Önceki Tarım Bakanı Ahmet Eşref Fakıbaba "porsiyonları küçültelim" dedi. Şimdiki Bakan Bekir Pakdemirli et fiyatının düşmesi için; "Et yemeyin ot yiyin" dedi. O da işe yaramadı. Otun fiyatı arttı.
6. Uyuşturucu satanlara yapılan baskınlar gibi, soğan depolarına baskınlar yapıldı. Zaten depoda olması gereken soğanlara yönelik bu baskınlarla fiyat düşmediği gibi ithalat kapısı açıldı, üretim azaldı fiyat daha da arttı.
7. Tarım ürünleri ve gıda zincirindeki her halka sırayla hedefe konuldu. Baskı ve cezalar uygulandı. Fakat sorun çözülmedi ve çözülmeyecek. Çünkü teşhis yanlış, yol ve yöntem yanlış.

Tatiller sanayi üretiminin gerilemesine yol açtı

Alaattin AKTAŞ
14 Eylül 2021 Salı

✓ Temmuz ayı sanayi üretimi arındırılmamış endekse göre yüzde 2.3 gerilerken, takvim etkisinden arındırılmış endekse göre yüzde 8.7'lik artış var. Yüzde 2.3'lük düşüş, temmuz ayındaki 5.5 günlük resmi tatilden kaynaklandı.

Sanayi üretiminin ikinci çeyrekte geçen yıla kıyasla herhangi bir arındırma işlemine konu olmamış ham endekse göre yüzde 40.4, takvim etkisinden arındırılmış endekse göre ise yüzde 41.2 artmasının altında baz etkisinin yattığını herkes biliyordu. Bu artışın üçüncü çeyrekle birlikte hız kesmesi de normaldi ve nitekim öyle oldu. Hatta arındırılmamış endekse göre belirlenen oran, üretimde gerileme yaşandığını ortaya koydu.

TÜİK'in yaptığı açıklamaya göre sanayi üretimi temmuz ayında arındırılmamış endekse göre geçen yılın yüzde 2.3 altında kaldı. Takvim etkisinden arındırılmış endeksle yapılan hesaplama göre ise sanayi üretimi temmuzda 2020'ye kıyasla yüzde 8.7 artış gösterdi.

Arındırılmamış endeksin gerilemesine temmuz ayındaki tatil günlerinin çok olması yol açtı. Temmuz ayında 5.5 gün ek tatil vardı. 15 Temmuz Demokrasi ve Milli Birlik Günü'nde 1 gün, Kurban Bayramı'nda ise 4.5 gün tatil söz konusuydu. İşte bu tatil günlerinin etkisiyle sanayi üretimi geçen yılın yüzde 2.3 altında kaldı.

Arındırılmamış endeksle hesaplanan sanayi üretimi bu yılki düzeyiyle yalnızca geçen yılın değil, 2018 ve 2019'un da altında kalmış oldu.

Sanayi üretiminin aylık ve dönemsel seyri (% değişim)

	Arındırılmamış endekse göre	Arındırılmış endekse göre
Ocak	7,4	11,4
Şubat	5,9	9,0
Mart	20,2	16,8
1.Çeyrek	11,3	12,5
Nisan	65,4	66,3
Mayıs	39,6	40,9
Haziran	23,9	24,1
2.Çeyrek	40,4	41,2
Temmuz	-2,3	8,7
Yedi aylık	20,1	22,9

Hangi oranı kullanmalı?

Zaman zaman hangi endekse bulunan sonucu kullanmak gerektiği tartışma konusu oluyor.

Hep vurguluyoruz; iki endeksin ortaya koyduğu oran da doğru.

Birileri “**Bir yanda yüzde 2.3 gerileme, diğer yanda yüzde 8.7 artış var, bunların ikisi birden nasıl doğru olabilir ki**” diye soruyor mudur, bilemeyiz; ama evet iki oran da doğru.

Yüzde 2.3 üretim gerilemesi sonucunu veren hesaplamada **gözle görülür, elle tutulur, sayılabilir üretim** ne kadar, o esas alınıyor. Kaç otomobil ürettik ya da kaç buzdolabı, geçen yıl ne kadardı üretim; ona bakılıyor ve yüzde değişimi alınıyor. Sayılar net, bir varsayım yok; şu kadar otomobil, şu kadar buzdolabı ya da başka bir ürün.

Yüzde 8.7 artış sonucunu veren hesaplamada ise şu mantıkla hareket ediliyor:

“Bu yılın temmuzundaki üretim günü sayısı, geçen yıla aynı olsaydı nasıl bir sonuç elde edilirdi?”

Bu yıl örneğin her gün 1 otomobil üretilmiş ve toplam otomobil üretimi 25 olmuş. **(15 Temmuz ve Kurban Bayramı tatili 5.5 gün ama biz yuvarlayıp 6 gün alıyoruz.)** İşte takvim etkisinden arındırılmış hesaplamada bu 6 günde 6 otomobil

daha üretildiği varsayılıyor ve toplam otomobil sayısı böylece 31'e çıkıyor, geçen yıla göre olan değişim de bu sayıya göre alınıyor.

Dolayısıyla arındırılmamış endeksle bulunan değişim gerçek üretim düzeyini **(yani 25 otomobili)** ve bundaki eğilimi, arındırılmış endeksle bulunan değişim ise sanayinin gerçek performansını (yani 31 otomobili) ortaya koyuyor.

Yani iki endeksin sonucu da doğru ve kullanılacak yere göre seçim yapmak gerekiyor.

CARİ DENGE KÜÇÜLDÜ AMA HALA NEGATİF

✓ **Cari denge temmuzda bu yılın en düşük düzeyine indi ama yine negatif geldi. Belki ağustosta fazla verilebilir, ne var ki bu fazlayı yılın ikinci yarısına yaymak mümkün görünmüyor.**

Cari işlemler dengesi temmuz ayında bu yılın en düşük düzeyine geriledi ama yine negatif oluştı.

Cari dengede temmuz ayında 683 milyon dolar açık verildi. İlk altı ay toplamında 13.1 milyar dolar olan açık revize edilerek aşağı çekildiği için temmuzla birlikte ilk yedi aydaki açık 13.7 milyar dolar oldu.

Bu arada bu yıl bir ayda ilk kez milyar doların altından açık verildiği dikkat çekti.

Haziran sonu itibarıyla altı aylık açık 13.1 milyar dolarken Merkez Bankası Başkanı Şahap Kavcıoğlu yılın kalan döneminde cari fazla beklemediklerini söylemişti. Üstelik bu görüşün dile getirilmesinden kısa bir süre önce açıklanan 2022-2024 dönemi orta vadeli programında yılın tümüne ilişkin cari açık tahmini 21 milyar dolar olarak yer alıyordu.

Temmuz ayı açığının önceki aylara göre çok düşmüş olmasını sağlayan başlıca etken hiç kuşku yok ki turizm gelirlerindeki artış. Temmuzdaki turizm geliri 2.3 milyar doları buldu. Bu tutar, ilk yedi aydaki 6.9 milyar dolarlık gelirin tam üçte biri.

Merkez Bankası Başkanı Şahap Kavcıoğlu'nu cari dengede fazla oluşacağı beklentisine iten etkenlerden biri de muhtemelen turizmde işlerin iyi gideceği tahmini. Turizmde ağustosun da iyi geçtiği, eylülde de normale yakın sayılabilecek bir gelir oluşacağı tahmin ediliyor. Ancak turizmde nasıl bir gelişme sağlanırsa sağlansın bunun tek başına cari işlemleri kalan dönemde artıya geçirmesi beklenmiyor.

Çekirdek Merkez'in, gıda halkın enflasyonudur

Servet YILDIRIM

14 Eylül 2021 Salı

Merkez Bankası Başkanı Kavcıoğlu'nun geçen haftaki açıklamalarında enflasyonla ilgili önemli iki bölüm vardı. Birincisi çekirdek enflasyona dair olan kısım. İkincisi ise fiyatlandırma davranışlarındaki bozulmaya ilişkindi. Birincisi enflasyon görünümüne dair ne kadar umut vericiyse, ikincisi o kadar kaygı vericiydi.

Çekirdek enflasyon konusunda başkan, çekirdek enflasyon göstergelerinin yıllık TÜFE artışından daha düşük seyrettiğine işaret ederek, "Kısa vadede enflasyon görünümünde etkili olan geçici unsurların etkisini yitireceğini ve son çeyrekte enflasyonun düşüş eğilimine gireceğini düşünüyoruz. Gıda dışı enflasyonun yılın geri kalanında da manşet enflasyonun altında kalmaya devam etmesini bekliyoruz" dedi. Bu açıklamaları, TCMB'nin çekirdek enflasyondaki düşüşe bağlı olarak önümüzdeki dönemde faiz indirimine gidebileceği şeklinde yorumlayan piyasanın tepkisi olumsuz oldu.

Çekirdek enflasyon, enflasyonun geçici etkilerden arındırılmış kalıcı kısmıdır. Enerji, temel gıda ve dolaylı vergiler gibi kalemlerin endeksten dışlanması yoluyla hesaplanır. Arkasındaki mantık fiyatları uluslararası piyasalarda belirlenen enerji ve altın; havadan ve sudan etkilenen gıda ile hükümetin belirlediği alkollü içkiler ve tütün gibi ürünleri kapsam dışında bırakıp TCMB'nin para politikasıyla etkileyebileceği kalemlere bakmaktır. Bu kalemler enflasyonun ana eğilimi hakkında daha iyi fikir verirler. Çekirdek enflasyon uzun dönemli fiyat hareketlerini yansıtır, geçici fiyat şoklarını dışlar. Fiyatlar genel seviyesindeki değişimi sürekli kılan unsurları tespit etmeyi ve buna uygun para politikası belirlemeyi amaçlar. Bu nedenle hükümetlerin ya da halkın değil ama merkez bankalarının enflasyonudur. Çünkü merkez bankaları ellerindeki araçlarla sadece çekirdek enflasyonu etkileyebilirler.

Oysa halkın enflasyonu ise gıda enflasyonudur. Çünkü harcama sepetinde en fazla pay gıdanındır. Dolayısıyla gıdanın dışlandığı bir enflasyon göstergesi halk ve özellikle düşük gelir grupları için anlamlı değildir.

Bu çerçevede TCMB'nin çekirdek enflasyonu takip ederek aksiyonlarını buna göre belirlemesi normaldir. Faiz kararı alırken özel kapsamlı göstergelere yani çekirdek enflasyona bakması doğaldır; doğru bir bakıştır. Kavcıoğlu'nun "Para politikasının etkileyebildiği talep unsurları, çekirdek enflasyon gelişmeleri ve bunların orta vadeli enflasyon hedefimizle uyumlu seyretmesine ilişkin analizler yanında, önümüzdeki dönemde arz şoklarının yarattığı etkilerin ayrıştırılmasına biraz daha fazla ağırlık verilecektir" sözlerinde de bu bakış vardır. Bu bakış ile Merkez Bankası "talep kompozisyonundaki normalleşme, arz kısıtlarının hafiflemesi ve baz etkilerinin devreden çıkmasıyla birlikte" önümüzdeki dönemde enflasyonun gerileyeceğini düşünüyor.

Fiyatlama davranışları bozuldu

Ancak Kavcıoğlu'nun açıklamalarında dikkat çeken bir diğer kısım ise fiyatlama davranışlarındaki bozulmaya dairdir. En az çekirdek enflasyondaki gerileme kadar üzerinde durmaya değerdi.

"Son dönemde belirli ürünlerdeki fiyat artışları tarihsel ortalamalarının oldukça üzerine çıktı. Enflasyona en çok katkı yapan ürünlere baktığımızda, ağustostaki yıllık fiyat artışlarının son 10 yıldaki ortalama artışların üç-dört katını aşabildiğini görüyoruz" diyen Kavcıoğlu, "ortaya çıkan fiyat davranışları"ndan bahsederek, bunların "ekonomik ve sosyal normalleşme hız kazandıkça önümüzdeki dönemde yeniden salgın öncesi haline yakınsayacağını değerlendiriyoruz" diyor.

Enflasyon beklentileri enflasyon oluşmasında kilit rol oynarlar. TCMB'nin kendi anlatımı ile "Tüketicilerin ve üreticilerin gelecekte fiyatların yükselmeye devam edeceğini beklemeleri durumunda, bu beklentiler maaş zammı, kira artışı, ticari sözleşmelere konu olan fiyat belirlemeleri gibi geleceğe yönelik ücret talepleri aracılığıyla mal ve hizmet fiyatlarına yansır." Diğer bir deyişle bu beklentiler ve talepler gelecekteki enflasyonu belirlerler. Ekonominin aktörleri ileriye yönelik beklentilerini o ana kadar gerçekleşen enflasyona göre belirlemeye devam ederler. Bu durum ise "enflasyon ataleti"ne neden olur, merkez bankaları için zor bir durumdur. Kavcıoğlu'nun açıklamaları TCMB'nin an itibarıyla bu zor durum ile karşı karşıya olduğunu gösteriyor.

Dolayısıyla beklentilerin ve fiyatlama davranışlarının bozulduğu bir ortamda merkez bankaları çekirdek enflasyondaki bir-iki aylık yavaşlamalara bakıp faiz indirimine gitmezler. Doğru adım beklentilerdeki iyileşme sağlanıncaya kadar sıkı parasal duruşu gevşemeden korumaktır.

Abdulkadir Selvi

Öncelik hayat pahalılığı ve ekonomi

14 Eylül 2021

AK Parti'yi dikkatle izlemekte yarar var.

Şimdi özüne dönüş desem, özünden kopmuş muydu ki diyecekler çıkabilir. Hayat pahalılığı ve göçmen sorununda reel politığe dönüş desem, başka şeyler söyleyenler çıkabilir. Ama isterseniz ben ne gördüğümü dosdoğru yazayım.

Önce ekonomiyle ilgili birkaç anekdot aktarmak istiyorum.

AK Parti MKYK toplantısında, satın alma gücüne göre Türkiye'nin gelişmiş ülkeler arasında çok iyi bir noktada olduğuna ilişkin sunumdan sonra bazı üyeler hayat pahalılığı ve geçim sıkıntısının halkın en acil sorunu olduğunu belirterek itiraz ediyorlar. **Erdoğan** bu görüşleri dinledikten sonra, "**Ben de aynı kanaatteyim. Ekonomi en önemli gündem maddesi**" diyor.

AK Parti genel başkan yardımcılarının başkanlığında MKYK üyeleri bir süredir sahayı gezip halkın nabzını tutuyordu. Sahadaki tespitlere ilişkin Cumhurbaşkanı **Erdoğan**'a bilgi veriliyor.

Afgan göçmenler ve ekonomi ilk iki sırada geliyor. "**Vatandaş en çok hayat pahalılığından şikâyetçi**" deniliyor. Geçen hafta ise ekonomiyle ilgili olarak yapılan bir sunumdan sonra enflasyonun düşürülmesi için çalışılması talimatını vermişti.

DEMİREL DE ÖZAL DA 'EKONOMİ' DEMİŞTİ

Bir süredir anketlerden ekonomiyle ilgili verileri de aktarmaya özen gösteriyorum. AK Parti'nin en büyük rakibi Millet İttifakı değil, "**Ekonomi Partisi**" diyorum.

Türk siyasetine damga vuran liderlerden biri olan **Demirel** bunu, "**Tencere Partisi**" olarak tanımlamıştı. **Özal** da, Türkiye'de zihniyet devrimini yapan çıkışını ekonomiyle yapmıştı. 12 Eylül'den sonra siyasi partilerin kuruluşu süreci üzerine çalışıyorum. **Özal**'ın ilk televizyon konuşması yine ekonomi üzerine. **Özal**, değişmeyen bir gerçeğe işaret ediyor ve "**Bilaistisna bütün dertlerimizin ucu ekonomiye dayanıyor**" diyor.

ERDOĞAN: 'HALK 2022'DE HİSSETMEYE BAŞLAR'

Pandemi sürecinde yaşanan sorunlar bütün dünyada ekonomiyi öncelikli sorun haline getirdi. Pandemi kısıtlamalarının kaldırılmasıyla birlikte hızlı bir büyüme sürecine girildi. Ama zaten zor geçinen geniş kitleler, geçim sıkıntısını çok derinden hissediyor.

Cumhurbaşkanı **Erdoğan**, iş dünyasından bir gruba, “**İkinci çeyrekte itibaren yüksek bir büyüme bekliyorum. Ama vatandaş bunu ekonomide iyileşme olarak hissedemez. 2022’de ise halk ekonomideki iyileşmeyi hissetmeye başlar**” diye özetlemişti. Geçim sıkıntısını çok derinden hisseden kesimler aynı zamanda AK Parti’nin seçmen tabanını oluşturuyor. AK Parti, seçkinlerden değil, yoksullardan ve orta gelir grubundan oy alıyor.

ANKETLER NE DİYOR?

Güvenilir anketlerden bir süredir ekonomiye ilişkin verileri paylaşıyorum. Konsensus ve Optimar’ın ağustos ayında yaptıkları araştırmada ekonomi ve işsizlik ilk üç sorun arasında çıkmıştı. İkincisi koronavirüs.

Konsensus’un araştırmasında yüzde 40.2’yle işsizlik ilk sırada gelirken, onu yüzde 35.8’le hayat pahalılığı takip ediyordu.

Optimar’ın araştırmasında ise yüzde 44.5’le ekonomi ilk sırada gelirken, işsizlik yüzde 14’le koronavirüsten sonra üçüncü sırada yer almıştı.

PARTİLERE GÖRE

“**Sizce Türkiye’nin en önemli sorunu nedir?**” sorusuna partilere göre verilen yanıtlara dikkatinizi çekmek istiyorum. Çünkü orada çok önemli bir veri var.

AK Partililerin yüzde 44.9’u, MHP’lilerin yüzde 32.7’si, CHP’lilerin yüzde 52.1’i, İYİ Partililerin yüzde 52’si, HDP’lilerin yüzde 31.6’sı ekonomi diyor. Bu sonuçlar da gösteriyor ki ekonominin bir numaralı sorun olduğu konusunda iktidar ve muhalefet ayrımı yok.

HANGİ PARTİ ÇÖZER

İşte bu noktada muhalefetin şapkayı önüne koyup düşünmesi gerekiyor. Çünkü yaşanan ekonomik zorluklara ve pandemi sürecinin siyasi depremlere yol açan etkisine rağmen Türk halkı bu sorunu CHP ya da İYİ Parti çözer demiyor. AK Parti ve **Erdoğan** çözer diyor.

Ankete katılanların yüzde 29.2’si AK Parti çözer diyor. CHP çözer diyenlerin oranı ise 19.2’de kalıyor. HDP çözer diyenlerin oranı yüzde 5.6 olurken, İYİ Parti çözer diyenler yüzde 3.6 çıkıyor. MHP çözer diyenlerin oranı yüzde 3 olurken, **Ali Babacan**’ın partisi çözer diyenler ise 0.8’de kalıyor. Neredeyse **Doğu Perinçek**’in partisi ile aynı seviyede.

MAZERET DEĞİL, ÇÖZÜM

Erdoğan sahadan beslenen bir lider. Sorunu tespit ettikten sonra mazeretlere sığınmak yerine hızla çözüme odaklanıyor. O nedenle, söz konusu ekonomiyse **Erdoğan**'ı izlemeye devam edin diyorum.

BAYKAL ÖLDÜ KAMPANYASI

SOSYAL medyada belirli aralıklarla **Deniz Baykal** öldü kampanyası başlatılıyor. İlginç olanı bunu yapanlar da seküler hayat tarzında olan hesaplar. Ya CHP seçmeni ya da CHP'ye yakın insanlar. Bir zamanlar da usta oyuncumuz **Münir Özkul** için yaparlardı bunu. Bu ülkede kaç **Münir Özkul** yetiştiyse...

Twitter'ın buna izin vermemesi gerekiyor. Ama Twitter birkaç tık uğruna insanların hayatıyla oynanmasına göz yumuyor. Hatta teşvik ediyor. İşte sadece bu yüzden dahi olsa sosyal medya yasası gerekli.

Bunu yapanları görünce bazen insanlığın bittiğini düşünüyorum. Bu insanların ailesi yok mu? Bu tür kampanyaların, zaten sağlık sorunları yaşayan insanlar üzerinde yıkıcı etkisi olmaz mı?

Baykal'ın dünya görüşüne karşı olabilirsiniz ama milyarlarca insanın sığıdığı şu dünyaya bir **Deniz Baykal** sığmıyor mu? Bu kadar mı kötücül olduk? **Baykal**'ı sevmiyorsan oy vermezsin, eleştirirsin ama ölümünü istemek ne demek? Çiçekler, böcekler, hayvan hakları diye yayın yapanların, ekranlarda dünyanın en medeni insanı imajı çizenlerin **Baykal** söz konusu olunca içlerinden çıkan nobranlığa ne demeli? Demek ki bunlar ekranlardaki gibi medeni değiller.

ERDOĞAN ÖLSÜN DİYEN DENSİZ

Sadece **Baykal** için değil, daha geçenlerde bir CHP milletvekili, Cumhurbaşkanı **Erdoğan** için “**Ölsün**” demedi mi? CHP Milletvekili **Aykut Erdoğan**'u kastediyorum. **Erdoğan**, köpeğiyle yaptığı paylaşımında, Erdoğan için “**Gıcık oluyorum adama, ölsün istiyorum**” demişti.

CHP NEDEN SESSİZ?

CHP, hem eski Genel Başkanı **Baykal** konusunda düzenlenen iğrenç kampanyaya sessiz kaldı, hem de **Aykut Erdoğan**'ya bir çift söz söylemedi. CHP, **Baykal** için neden sessiz, **Erdoğan** için neden suskun?

Bu tür kampanyaları düzenleyip, bu sözleri eden insanlara sadece iğrençsiniz, iğrençsiniz, iğrençsiniz diyor, başka bir şey demiyorum.

ERDOĞAN'DAN ALİ ERBAŞ'A GÜÇLÜ DESTEK

BİR kesimin bir süredir hedefinde olan Diyanet İşleri Başkanı **Ali Erbaş**'a

14.09.2021

Cumhurbaşkanı **Erdoğan**'dan güçlü bir destek geldi. **Erdoğan**, Diyarbakır'da kanaat önderleriyle toplantı yaptığı sırada Diyanet İşleri Başkanı'nın telefonundan katılımcılara hitap etti.

Erdoğan, Diyanet İşleri Başkanı'na yönelik saldırılara dikkat çektikten sonra, "**Tabii ki bu olaylar beni de ciddi manada üzüyor**" dedi. **Erdoğan** konuşmasının devamında ise "**Fakat sizlerin birlik, beraberlik, dayanışma, kardeşlik içerisinde duruşunuz inanıyorum ki o grupların arzuları istikametinde devamına inşallah fırsat vermeyecektir**" dedi.

Erdoğan'ı **Erdoğan** yapan da bu özelliği. Kendisine güvenenleri zor dönemlerde ortada bırakmıyor. Tam aksine arkasında kapı gibi duruyor. **Erdoğan**'ın desteğinin devamı var.

Esfender KORKMAZ

Kur istikrarını kim bozuyor?

14 Eylül 2021 Salı

Merkez Bankası başkanı göreve geldikten sonra 30 Mart'ta enflasyonda kalıcı düşüş sağlanana kadar politika faizinin enflasyon değerinin üzerinde olacağını söylemişti.

Ancak Cumhurbaşkanı olarak Erdoğan sürekli, doğrudan veya dolaylı açıklamaları ile faiz indirimi istiyor.

MB Başkanı dayanamadı galiba, konuşmasında "enflasyonun kısa vadeli oynaklıklardan arındırılmış ana eğilimini ölçmeye yarayan, çekirdek enflasyonun önemine" vurgu yaptı.

Ağustos ayı TÜFE oranı yüzde 19,25 oldu. Merkez Bankası gösterge faizi olan yüzde 19 faiz oranı TÜFE'nin altında kaldı. Gösterge reel faizi eksi yüzde 0,21 oldu. Ama aynı ayda çekirdek enflasyon 16,76 oldu. Yani gösterge faizinin altında kaldı. Merkez Bankası enflasyon düşecek, çekirdek enflasyona göre reel faiz var, gösterge faizini artırmıyorum veya düşürüyorum derse, kurlarda hareket yaşanır.

Döviz alacakların elinde TL. olması gerekiyor. Kredilerde sınırlama getirildi. İşçi çıkarma yasağı nedeni ile bütçe ödemeleri düştü. Ayrıca TL. zaten yüzde 38 oranında olması gerekenden daha düşük değerdedir. Bunlar dövize yönelmeyi ve kur artışını sınırlı tutabilir. Ama TL'de kalmanın riskleri de daha çok artarsa, kurlar yeniden artar.

Bir süredir kurlar yatay seyrediyor. Hal böyle iken, faizlerin düşmesini istemenin bir anlamı yoktur. Eğer amaç eksi reel faiz ile enflasyonu düşürmekse, kur artışları tersine enflasyonu daha fazla artırıyor.

Dahası, Türkiye tahvillerinin sigorta risk primi olan CDS oranları da 358 baz puan seviyesindedir. Daha önce 400 baz puan üstünde idi. MB bir hata daha yaparsa, CDS oranı da artar. Ülke riskinin artması da TL'den kaçıışı hızlandırıyor.

Geçmiş yıllara bakarsak, ekonomi yönetiminin bazı uygulamaları CDS olarak ülke riskinin artmasını ve kur artışlarını tetiklemiş görünüyor.

2017 yılının Ağustos ayında MB'nın bir haftalık repo ihale faizi yüzde 8 ve TÜFE oranı yüzde 9,79'du. 2017 yılı yıllık enflasyon ise yüzde 11,97 oldu. Eksi reel faiz ödemeler dengesi krizi yarattı ve Türkiye'nin 160 baz puan olan CDS oranı 540 baz puana çıktı. Yabancı sermaye ülke riskini takip ediyor. Yüksek olunca, hem dış borç faizi yüksek oluyor, hem de eksi faiz ve yüksek risk nedeni ile Türkiye'ye gelmiyor.

Naci Ağbal döneminde MB gösterge faizi reel faiz düzeyinde idi ve sıkı para politikası vardı. Bu nedenle öncesinde 539 baz puan olan CDS oranı, 287 baz puana gerilemişti. Kurlar da istikrarlı gidiyordu. Ağbal görevden alındı Türkiye'nin CDS oranı 460 puana yükseldi ve kurlar da arttı.

Bu olaylardan çıkan tek sonuç, kurlar düşünce veya yatay seyredince ekonomi yönetimi faiz sorunu çıkarıyor ve kuru artırıyor. Kur artışını ihracatta rekabet gücünü artırmak için istiyor olabilir. Gerçekten ihracatta da bir artış var ve fakat ithalatta da artış var. Çünkü ihracat malı üretiminde en az yüzde 70 oranında ithal girdi kullanılıyor. Ekonomik istikrar daha çok bozuluyor. Yani ekonomi yönetiminin attığı taş, ürküttüğü kurbağaya değmiyor.

Dahası, ekonomi yönetiminin bu eğilimini içerden bilenler veya tahmin edenler, döviz doldur boşalt yaparak spekülasyon karlar elde ediyorlar.

Ekonomi yönetimi bu kadar yanlış kolay- kolay yapamaz. Bu kadar yanlış neden yaptığının cevabını ise yalnızca ekonomi yönetimi bilecektir.

TÜRKİYENİN CDS PUANLARI

2018 GLOBAL KRİZ	831
2013 MOODY'S NOT ARTTIRIMI	112
ÖDEMELER DENGESİ KRİZİ BİR YIL ÖNCESİ AĞUSTOS 2017	160
27 AĞUSTOS 2018 ÖDEMELER DENGESİ KRİZİ	540
YEREL SEÇİM KARARI ÖNCESİ 25 ŞUBAT 2019	297
MAYIS 2019 İST. YEREL SEÇİM TEKRARI KARARI	491
MAYIS 2020 COVID KRİZİ ÖNCESİ	238
11 MAYIS COVID KRİZİ	617
MB BŞK AĞBAL ÖNCESİ	539
7 KASIM AĞBAL REEL FAİZ VE SIKI PARA POLİTİKASI	287
MART 2021 MB BAŞKANI DEĞİŞTİ	460

İbrahim Kahveci

Enflasyonu E. İmamoğlu- M. Yavaş çözer

Aradan üç yıl geçti ve yine gıda baskınları başladı. 3 yıl önce stokçular hain ilan edilerek depolardaki soğan patatesler yakalanıyordu. Şimdi ise gıda halleri basılarak fiyat denetimi yapılıyor.

Toplumda sorunları baskıyla-baskınla çözmeye alışmış olacağız ki; karşımıza çıkan gıda enflasyonu sorununu da benzer yöntemle çözmeye çalışıyoruz.

Oysa her sorun baskı ile baskın ile çözülemiyormuş... Özellikle piyasa denilen kavram buna izin vermiyor.

Ama piyasa denilen kavram sorunun temelini nerede olduğunu da gösteriyor. Ne de olsa şeffaf bir yer... Adı üzerinden serbest piyasa...

İnsanlar serbest olmayabiliyor ama fiyatları serbest bir ülkedeyiz.

***

Türkiye varlık ile yokluğu aynı anda çeken nadir bir ülkedir. Bugün **ülkemiz pozitif yönetilse şu anda çektiğimiz sıkıntıların çok büyük kısmı ortadan kalkardı.**

Mesela gıda fiyatları... Gıda demek en yüksek tüketim grubu ve ana enflasyonu da çok etkiliyor. Yüzde 30'a ulaşan fiyat artışı genel enflasyonu da yüzde 20 sınırına taşıdı. O nedenle Merkez Bankası Başkanı "çekirdek enflasyona dönüyorum" dedi.

Çekirdek enflasyonda gıda yok; bilginize.

İyi ama gıda sektöründe Türkiye belki de dünyada en iyi ülkelerden biridir. Adeta varlık kaynıyor.

Bakın daha 3-5 ay önce salatalığını yola döken çiftçi, biberini çöpe döken çiftçi, kuru soğan hasadını yapmadan tarlasını eken çiftçi görüntüleri ile uğraşıyorduk.

Gıda enflasyonunun rekor kırdığı bir yılda nasıl olur da çiftçi de perişan oluyor?

30 ağustos günü **“Ucuzluk bu ülkede hayal!”** başlıklı yazıda belirttim: Tarla fiyatı yüzde 10 düşen ürünün raf fiyatı yüzde 16,5 artış gösteriyor. Bu ürün öyle fire vs oranı yüksek ürün değil... Bildiğimiz kuru soğan... Hani bu yaz tarlada para etmediği için hasat edilmeyen ürün var ya, o işte...

Aynı akıbet patates için de geçerli. Tarla fiyatı yüzde 13 gerileyen patatesin raf fiyatı yüzde 19,6 oranında artış göstermiş.

Geçen yıl sonlarında para etmiyor diye hasat edilmeyen mandalina bahçeleri vardı. İşte o ürün rafta 6-7 liradan satılıyordu.

Benzer örnek sayısız... Çiftçi para etmiyor diye tarlasını bile ekmiyor. Neden eksin ki?

***

Gelelim işin çözüm tarafına.

Bu işi Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi ile çözemeyiz. Bu kesinlikle belli oldu.

Baksanıza tarladan sorumlu Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu açıklama yaptı: “Çiftçinin maliyetini düşürecek girdi fiyatlarında indirim yapılacak.”

Evet, bu işi 2014 yılından beri yok “Gıda Komitesi” yok başka kurul vs ile Ankara çözemeyeceğini gösterdi.

O zaman geriye ne kalıyor?

Hatırlarsanız İzmir Büyükşehir Belediyesi'nin bir dönem TANSAŞ adından bir market zinciri vardı. Ama durun, hemen belediyelerin zincir market açmasını çözüm olarak öne sürmeyeceğiz.

Mesele şu: Tarlada çiftçinin sürüldüğü ve tarlada para etmeyen ürünü yerel yönetimler işbirliği yaparak çözebilir. Bu düşüncemi yıllardır bu köşede yazıyorum zaten. Yeni bir şey değil.

Üretici yörelerdeki belediyeler, tüketici yörelerdeki belediyeler ile işbirliğine gidebilir. Bir program dahilinde tarladan rafa daha uygun fiyata ürün tedariki sağlanabilir.

14.09.2021

Bu program sadece regülatör, yani düzenleyici satış amacı içermelidir. Örneğin İstanbul'da iki yakaya ikişer tane sadece piyasayı disipline edici bir program uygulanabilir.

Bu program elbette burada kısaca yazdığımız gibi basit bir iş değildir. Ama ana fikri vermek açısından yıllardır yazdığım düşüncenin sadece kısa bir tekrarıdır.

***

Ürün bizde bedava ama yine aynı ürün bizde ateş pahası. O zaman neden bu piyasanın sorununu çözemiyoruz?

İstanbul benzeri Ankara da bir veya iki temel üreticiden-tüketicie satış noktası ile bu işi çözebilir.

Bugün Türkiye'de hem üretici perişan hem de tüketici. Varlık bizde ama yokluk da bizde. O zaman ne duruyoruz ki...

Aslında çözüm de elimizde...

Hadi çözelim şu pahalılık sorununu.

14 Eylül 2021, Salı

BAŞYAZI MEHMET BARLAS

İngiltere ve Afganistan problemleriyle boğuşuyor

Farklı dünyaların gündemleri de o kadar farklı oluyor ki. Örneğin, bugün Afganistan'daki gündemin en önemli konusu, kadın-erkek birlikteliği ile eğitimin yasaklanması.

Afgan Hükümet Sözcüsü'nün açıklamasına göre, artık kadınlar ile erkekler aynı binada eğitim göremeyecekler. Ayrıca kadınlara sadece kadınlar ders verebilecek. Eğer yeterli kadın hoca yoksa erkek hocalar siyah perde arkasından kadınların dersine girebilecek.

KRALİYET ALEYHTARLIĞI ARTTI

Gelelim İngiltere'ye... Afganistan'a çok uzak bir ülke olan İngiltere'de yeniden "**Hanedan devam edecek mi?**" sorunu başladı. Çeşitli yazarlar, küçük **Prens William**'ın tahta çıkamayacağını, Kraliçe **Elizabeth** öldükten sonra İngiltere'de halkın Kraliyet'e de son vereceğini iddia ediyorlar.

İngiltere'de işçi olarak çalıştığım yıllarda halkın Kraliyet'e çok fazla bağlı olmadığını görmüştüm. Örneğin, benim de çalıştığım fabrikadaki işçiler, vergi makbuzlarını gösterip "**Kraliçe'ye yine bez parası verdik**" derlerdi.

Kraliyet aleyhtarlığı son dönemde **Leydi Diana**'nın ölümü sırasında azami seviyeye çıktı.

Prens **Charles**'ın **Diana**'yı hem aldatıp hem de kötü muamele etmesi **Diana**'nın ölümüyle sonuçlanınca, komplo teorisyenleri bunun bir cinayet olabileceğini bile iddia ettiler.

14.09.2021

Son dönemdeki Kraliyet aleyhtarı gösterilerin başında ise Prens **Harry**'nin Amerikalı aktris **Meghan Markle** ile evliliğine gösterilen tepkiler geliyor. **Meghan** ile **Harry**'nin bir Amerikan televizyonunda verdiği mülakat, Londra'da gösterilirken yuhanmalara sebep olmuş.

DÜNYA PEK BÜYÜK DEĞİL

İngiltere bu dönemleri defalarca aştı.

En son **Sekizinci Edward**'ın **Madam Simpson**'la evlenmek için tahtı bırakması, şimdikine benzer spekülasyonlara sebep olmuştu.

Afganistan'a gelince, kadınların sorunları Taliban'ın varlığına bağlı olarak artacaktır. Dünya çok büyük değil aslında...

Birbirlerine uzak görünen iki ülke kendi problemleriyle boğuşuyor.